

Поводом посете потпредседника САД Џозефа Бајдена Балкану за "Глас Америке" говори професор политичких наука на америчком Националном универзитету за одбрану, Стивен Мајер.

Мајер: "Посета потпредседника Бајдена Сарајеву, Београду и Приштини, представља сигнал да ће се САД поново и интензивније ангажовати на Балкану. То је, између осталог, повезано са чињеницом да су у Обаиној администрацији ангажовани бројни спољнополитички сарадници бившег председника Била Клинтона, који сматрају да нису завршили посао на Балкану. Друго, одлуком о поновном ангажовању на Балкану отвара се могућност именовања новог америчког изасланика за тај регион, што подржава Конгрес, мада та идеја још нема општу подршку нити подршку свих земаља на Балкану. Тиме би се поново ојачао директнији и агресивнији утицај Вашингтона, као што је то случај са специјалним изасланицима за Блиски исток, Авганистан и Пакистан. Међутим, поновно ангажовање САД на Балкану би могло да поткопа улогу и настојања ЕУ у региону, чему се противи спољнополитички шеф ЕУ, Хавијер Солана".

Глас Америке: Да ли посета потпредседника Бајдена Београду заиста представља "нову фазу у односима САД-Србија", као што је то рекао председник Србије Борис Тадић?

Мајер: "Мислим да није толико реч о новој фази, колико, у неку руку, о повратку ранијој. Мислим да ће политика администрације председника Обаме, поготово ако буде именован нови изасланик за Балкан, представљати мешавину наставка раније политике и иновација - посебно у погледу Србије, Косова и Босне и Херцеговине, па и Македоније. Упркос оптимистичним изјавама потпредседника Бајдена и америчког амбасадора у Босни, Чарлса Инглиша, мислим да ће се временом неминовно појавити разлике у гледиштима, пошто САД дугорочно неће бити задовољне садашњим ставом Србије према Косову, нити аспирацијама Срба у Босни и Херцеговини. Мислим да ће поступно искрснути суштинска разлика између реторике и имплементације изречених ставова. Друга спорна питања би могла да буду - однос Србије према ЕУ и НАТО-у, као и став Београда према Сарајеву и Бањалуци. Лично верујем да ће кључни изазов на Балкану бити питање Босне и Херцеговине, а симболична индикација томе је можда и чињеница да је Бајденова турнеја почела у Сарајеву".

Глас Америке: Како би Београд могао да се постави према таквим изазовима?

Мајер: "Одувек сам мислио да Београд треба да остане на бранику својих интереса вођењем реално независније политике, уз одржавање конструктивних односа са САД, ЕУ и ширењем сарадње, посебно економске, са Русијом, Кином, Јапаном и другим земљама. Исто тако, мислим да ће будући односи између Србије и САД пролазити кроз фазе неизвесности и прилагодјавања. Дакле, поред, како сада то изгледа, стабилизације односа Вашингтон-Београд, као резултата Бајденове посете, Србија би требало да афирмише своје интересе у погледу, рецимо, ЕУ и НАТО-а, и спроводи спољну политику пре свега диктирану националним интересима".

(VOA)